

didacticolite.com

Busco una mare!

Fitxa del llibre i justificació

Autors: Gemma Lienas i Rebeca Luciani. Editorial La Galera amb col.laboració amb la Fundació Intervida. Barcelona 2005. ISBN: 84-246-3433-0
Donació a Didacticolite per part de l'editorial.

Considerem que es tracta d'una obra per a llegir-la amb infants de més de 8 anys. Si volem treure'n tot el profit, potser el deixarem per als 10 anys. La temàtica és molt forta a nivell de les emocions que desperta. Toca de veritat a l'interior de la personeta que s'està formant dins cada nen o nena. Poden sorgir preguntes de les de veritat que la persona que dirigeixi la lectura s'haurà de preparar a afrontar. És tracta del tema de l'adopció d'una nena tot contemplant la perspectiva de la mare que la dona en adopció. És un tema dur però és important de sentir totes les veus; està bé que hi puguem reflexionar a partir d'aquesta obra. L'obra té molt contingut educatiu sobre coneixement de la societat, la geografia o la formació de la personalitat.

ANÀLISI DELS CONTINGUTS QUE ENS OFEREIX EL CONTE.

ESTRUCTURA NARRATIVA: Una narradora s'adreça a qui llegeix i és amb ella que es va configurant tota la trama.

- **Títol:** Busco una mare! És el crit al cel d'una nena en una situació desesperada de supervivència
- **Inici:** La narració parteix dels espais on van passant les accions.
- **Desenvolupament:** La resposta al crit de la nena copsada a l'altra banda de l'Atlàntic va acompanyada d'un seguit d'actuacions
- **Final:** és colpidor si els i les lectors han pogut copsar totes les emocions que sorgeixen del conte. Caldria aconseguir que la lectura conjunta permeti arribar a viure amb tota la profunditat aquest final en què ambdues mares agraeixen el fet de poder estimar l'infant.
- **Personatges:** Els importants són les dues mares; però tots i cada un dels personatges que surten en el conte aporten una mica a la narració.
- **Temps narratiu:** L'hem d'imaginar una mica: uns mesos, potser. Dins la narració, el temps que fa que ha nascut la petita; el temps que passen uns i altres a mirar els estels, la durada del vol, etc. L'acció passa en temps moderns que queden clarament explicats a la primera plana. (Veure la guia de narració)

- **Espai de la narració:** La Paz i Barcelona; a una banda i l'altra de l'Atlàntic.

VALORS PSICOLÒGICS DEL CONTE

Sentit de la impotència.

Emocions, motors de la vida

Comprensió dels motius de l'abandó; ens situem de veritat en el lloc de les altres persones?

La força d'una família.

La responsabilitat de tenir cura dels petits que han de créixer.

Si anem a fons amb els temes que proposa el conte, ens poden sorgir interrogants reals sobre el desig o no de tenir descendència, sobre els motius pels quals s'arriba al món, sobre la situació de precarietat d'unes i altres persones en uns o altres països. Hi hem d'anar amb valentia. És un llibre per a l'educació total dels nois i noies, també sexual i afectiva.

NO és un llibre que ens deixi indiferents. Hem sentit valoracions molt positives, mestres que el treballen i en treuen molt de profit i altres que no s'hi han atrevit ja que hi han trobat sentiments difícils de compartir amb l'alumnat. Nosaltres el recomanem.

PROPOSTA

METODOLOGIA DE TREBALL

OBJECTIUS

- Voler llegir conjuntament: reflexionar entre tots i totes per aconseguir comprendre millor el significat global d'un text.
- Aprendre a escriure a partir d'un model narratiu.
- Reflexionar sobre la importància de cada situació a la vida.

ACTIVITATS A FER AMB L'ALUMNAT. (a partir de 8 anys: cada mestra o mestre haurà de seleccionar les activitats que consideri més adients; el grup classe ens inspirarà les adaptacions a fer i ens guiarà amb els seus interessos)

- 1) **Lectura conjunta del conte.** Veure l'apartat "Explicació del conte".
- 2) **Debat sobre les opinions personals de cada nen o nena.** Què en pensen, com s'han sentit, quines emocions s'han despertat en ells o elles. Juguem amb la improvisació que demana tot debat. Caldrà que qui aconduïx aquest debat estigui disposat o disposada a enfocar els temes que surtin amb sinceritat. Pot sortir el tema de la responsabilitat de criar un infants, a qui li pertoca? Algú pot valorar malament directament la conducta de la mare que abandona; hem d'estar a punt per donar una resposta positiva sobre la situació que ens presenta aquesta obra...

- 3) **Mirem com està escrita aquesta obra. L'espai.** En aquest conte són molt importants els espais. Observem com entra la narradora a explicar-nos l'espai on s'ha de desenvolupar tota l'activitat.
- Mirem el firmament.** Estels i constel·lacions. Comentaris científics sobre el tema.
 - Zoom sobre la terra.** Situem els mars en un mapa mundi. Concentrem la nostra atenció als espais limitats per l'oceà Atlàntic. Concretament més: La Paz i Barcelona, dues grans ciutats. Observem bé les il·lustracions per veure com ho fa la il·lustradora per col·laborar amb les intencions comunicatives del text. Què explica el text i què no. Què ens falta per acabar d'entendre bé l'espai (coneixements previs que tenim dels espais citats, fotografies, internet...). Podem imaginar una història diferent que passi a banda i banda del Mediterrani, per exemple. Com ho farem? Aquesta activitat la proposem en grup gran o en parelles.
- 4) **Les torres de comunicació del món.** Busquem per internet les torres de comunicació que hi ha al món. Veurem que estan situades en ciutats importants. Podem reflexionar sobre quins països les tenen. Països de nivells culturals alts: Berlín, ... També podem veure si són o no capitals d'estats. Veure informacions sobre torres a les següents adreces: http://es.wikipedia.org/wiki/Torre_CN

<http://www.flickr.com/photos/19939966@N00/20929696>

- [53/](#) Torre de Berlín. Podem comparar-la amb la de Collcerola, per exemple.
- 5) **Les ciutats al món.** (activitat prèvia a la lectura o posterior). Què són. Com s'hi acumulen la gent. Com es viu a cada una de les ciutats que coneixem. Ciutats que surten al llibre que llegim o volem llegir. Ens situem a les imatges de Barcelona i La Paz que surten al llibre. Mirem de buscar altres informacions per entendre bé què ens vol dir l'autora amb els textos que acompanyen cada una d'aquestes imatges. Si hi ha nenes o nens que tinguin fotografies a casa... pensem amb quins coneixements previs sobre la situació a La Paz o a Barcelona podem. Qualitat de vida. Què es necessita per esperar a millorar la qualitat de vida: educació, treball, actitud positiva davant les dificultats, associacions de veïns i veïnes responsables, serveis socials, seguretat i protecció oficial.
- 6) **Com es viu a les ciutats.** Oficis. Recursos (el mar, el port, les comunicacions...) Analitzem casos de pobresa a la ciutat o poble que tinguem més a prop. També aquí, prop de nosaltres hi ha gent que pateix i que tenen dificultats per tirar endavant una família. Les dificultats

en sí es poden convertir en un repte. Com ens podem ajudar unes persones a les altres.

- 7) **Vivim a Barcelona.** Què aporta la gran ciutat de Barcelona a qui hi viu o qui la visita? Podem treballar amb l'alumnat sobre totes les activitats culturals o de lleure que es poden fer a Barcelona. Guia de l'oci. Cultura de l'oci. Excursions. Coneixements a adquirir trepitjant la ciutat.
- 8) **Organitzacions cíviques:** els municipis, els barris, els ajuntaments, les associacions, les ONG, els serveis que trobem (sanitat, escola, higiene, cura dels avis...)
- 9) **Organització de la societat.** Les famílies (com eren abans i com són ara) . Altres agrupaments socials de la gent.
- 10) **Educació sexual.** Responsabilitat de les relacions íntimes. No podem alliberar els nois i noies de totes les responsabilitats que els pertoquen. Tenir relacions sexuals no vol dir només divertir-se. Hi ha moltes altres implicacions socials en aquest fet tan íntim. Cal preparar-se molt bé.
- 11) **Literatura:** parts d'una narració. Espai i temps, com ho soluciona l'autora en el llibre que llegim? Pensem en altres contes.
- 12) **Recursos per aprendre d'escriure.**
 - a. Per dir "avió" surt l'expressió: "ocell metàl·lic". En diem una metàfora. En podem buscar d'altres. Els renoms que, de vegades, busquem per als companys i companyes ho són de metàfores. Ara, però, busquem-ne de bonics i agradables.
 - b. Paraules de sentit contrari: aterrar i enlairar-se. En busquem altres relacionades amb els viatges?
- 13) **Parlem de les emocions.** Quines emocions hem experimentat al llegir aquesta obra? En pintem un quadre abstracte?

EXPLICACIÓ DEL CONTE.

Busco una mare!

Portada	Si només mirem la portada, tenim poques pistes. Si ho acompanyem amb la lectura del resum de la contraportada, ja podem fer més suposicions. Sabrem que passa a Bolívia (un dels països més pobres d'Amèrica llatina). A l'altre costat de l'Atlàntic, una família es per recollir una germana per als seus fills. Aquí ja poden sorgir valoracions. Anem alerta; si hi ha nens o nenes d'aquest país, mirem de no ferir la seva sensibilitat; els costarà admetre aquest nivell de pobresa que desconeixen... Potser es pot raonar una mica d'on ve el nivell de pobresa per tal de no culpabilitzar les persones en concret. En tot cas, hem d'anar amb compte.
1	La narradora ens situa en un món interplanetari. Donem una mirada a l'univers i als llenguatges actuals: les comunicacions al voltant de tot el món, com es produeixen avui? Els viatges interplanetaris, estels fugaços, més lluents, menys... Haurem de parlar amb els nois i noies sobre les seves experiències amb les estrelles, hi parlen? Creuen allò dels desitjos quan en veiem caure una ? Miren els estels de tant en tant? Què en pensen? Hi pot haver molt infants molt informats... no envà avui en dia l'escola no els ensenya pas tot el que saben als infants... mirem de treure profit de tot allò que els nostres nois i noies saben sobre un tema com el del univers. Hem d'aconseguir, però, fer un zoom sobre la terra, el color que té i el motiu, els mars. D'aquí que l'Oceà Atlàntic agafi protagonisme en la narració, pel seu color blau...
2	Barcelona i les seves característiques. Entre el text i la imatge, en traurem unes quantes. En coneixem moltes. Les podem anar afegint. A la vora del mar. Accés als vaixells (tot el que el port i els vaixells permeten), Cultura i monuments. Artistes com Miró. Comunicacions (la torre de Collserola). Els monuments. La història (Sagrada Família, Palau de Montjuic...)
3	La Paz. Ens hem de cenyir estrictament a la informació que ens arriba, llevat que algú relacionat amb la classe tingui informació més directa; en podem buscar, però al moment de llegir probablement ningú no en tingui cap més. Llegirem el text i observarem les imatges. Muntanyes nevades, fred, clima dur. Mirarem de comprendre bé les diferències de viure en una o altra ciutat. Com els elements de la societat que ens envolta tenen influència en la vida personal de la gent.
4	Com viuen els infants a aquesta banda de l'Atlàntic. Caldrà assegurar que l'alumnat entén que aquest costat de l'Atlàntic, en el llibre, vol dir a Barcelona. La vida dels protagonistes dels nostre llibre té una rutina: van a l'escola, veuen la seva àvia que els recull a l'escola i tenen distraccions com la de pujar a una moto de mentida per divertir-se. Saben esperar el seu torn. Tot això mentre el pare i la mare són a treballar. No es parla d'alimentació en aquest text ni en la imatge. Què us sembla, passen gana??? És evident que no.
5	A l'altra banda de l'Atlàntic. LA noia Boliviana està assegurada per terra. El text ens diu que és molt jove. Demana almoïna. No treballa. No té casa. NO té res. Ningú no l'ajuda. Sabem de gent que visqui en

	<p>aquesta situació??? Podem parlar de les ajudes socials que hi ha aquí i que allà no hi són. Si ens fixem bé en la il·lustració, veurem que porta un bebè... què li deu haver passat? Sola. Jove. Sense feina. Com es deu sentir? El bebè menja? Aquí tenim el principal problema d'aquest llibre. El conflicte que ens porta a la complicació de la trama literària del llibre.</p>
6	<p>L'alumnat ha d'entendre tota la tendresa d'aquesta imatge... imaginem-nos la situació. La nena mama i la mare pensa que no poden sobreviure si van juntes tot passant gana pel món.... ens podem imaginar la tristor de la situació?? No ens recordem de quan nosaltres mamàvem, però ens d'imaginar que hi ha molta estimació en aquest fet. Els animalets també donen de mamar a les seves cries i ens provoquem emocions als que ens ho mirem. Doncs encara més si una nena petita i una mare viuen aquesta situació; però la mare s'ha d'alimentar molt bé i si passa gana sent que es moriran totes dues... Ll ve la idea de separar-se de la seva filla: algú podrà alimentar-la millor que no pas ella ho pot fer. Hem de viure aquest fet com un acte d'estimació.</p> <p>Algú es pot demanar el perquè d'haver tingut la filla si no la pot mantenir... podem esquivar el tema o el podem entomar. A partir dels 10 anys jo faria d'aquest llibre una eina important d'educació sexual. Hi ha nenes de 12 anys aquí a Catalunya que han d'anar a avortar... segurament també poden reflexionar sobre aquest tema. Conclusió: cal vigilar molt i ser molt responsable amb les relacions íntimes. De vegades els bebès venen sense que ningú no hi pensi...</p>
7	<p>Preguntem als nois i noies de la classe si han jugat mai a mirar estrelles i si han pensat mai que, mentre ho fan, en una altre racó del món, algú altre pot estar mirant les mateixes estrelles que ells miren... L'autora posa en el joc dels infants a la nit de buscar estels un element de comunicació. Els infants veuen una estrella que brilla més que les altres. S'hi fixen. Estan atents. Observen.</p>
8	<p>A l'altre costat de l'Atlàntic, la nena que plorava i que ara ja ha acabat de mamar, mira l'estrella (seria la mateixa que miraven en Biel i en Jordi???) i li fa una demanda.</p>
9	<p>Tornem a ser a aquest costat de l'Atlàntic. En Biel i en Jordi senten la nena i la veuen... Conversa entre ells i la ... realitat o ficció??? De veritat veien la cara de la nena i sentien el seu crit? Fins aquí el conte era molt real. Estava situat en un espai real, concret, que podíem conèixer. Pensem una mica què ens vol dir l'autora amb aquesta situació que ens explica. Aquí els nois i noies han de donar les seves opinions; però han de quedar a l'expectativa de com segueix el conte. Què passarà ara doncs? Sembla que en Biel i el Jordi estan disposats a compartir una mare que tenen que diuen que està molt bé... què vol dir això? Tota la gent que s'esmenta en el text tenen una relació que es diu de família. Podem veure com es configuren les famílies i podem parlar de la funció educadora i social que tenen. Haurem de tenir en compte que actualment hi ha molts tipus de família i que qualsevol manera d'organitzar-se pot ser bona si aconsegueix la seva funció. Potser hem de comprendre que els infants</p>

	<p>senten un crit interior, tenen ganes de tenir una germana!!! Algú els ha donat la idea??</p> <p>De vegades una autora literària es serveix de recursos de ficció per a explicar emocions, sentiments, actituds, és a dir: aspectes de la vida de la gent que són molt difícils de fer entendre... quan nosaltres escriurem una narració, ho hem de tenir en compte.</p>
10	En Biel i en Jordi somien... què vol dir? Què ens passa a tots i totes quan volem molt una cosa???
11	La nena voldria parlar amb la seva mare.. la mare dorm. Ho podem interpretar lliurement. Seria interessant de recollir les interpretacions dels nois i noies.
12	Viatjar lluny per adoptar una germaneta. Alegria i satisfacció. Com ho veiem. Què pensem de les adopcions. Si hi ha infants adoptats a l'aula mirem de deixar-los parlar, si volen; com viuen ells la seva situació. Haurem de trobar sempre el punt de respecte que mereix el fet: la mare que dóna un fill en adopció ho fa perquè se l'estima i pensa que, d'aquesta manera, estarà millor. Els pares que tenen els propis fills i lluiten per tirar endavant la família vol dir que se senten mes acompanyats per la societat i les circumstàncies.
13	Com es fa per deixar la nena en adopció???. Aquesta mare troba la solució que ens explica el ext. Deixar que els nois i noies diguin les seves opinions un cop hagin llegit el text.
14	L'avió com a mitjà de transport per a viatges llargs. Coneixements que en tenen els nois i noies. Veiem els protagonistes que pugen a l'avió tots junts. Col·laboració. Compartir idees, intencions.... Deixem que els lectors i lectores interpretin. Podrien ells o elles viure una situació semblant??
15	A l'altra banda de l'Atlàntic hi ha més dificultats. La dona gran i la nena. La dona mira com plora la nena. Hi podrà fer alguna cosa?? Fem suposicions, què farà? Què vol dir "pla de salvament"?
16	Dalt de l'avió. És una situació real? Hi ha un diàleg. Es comuniquen els nois i la seva mare. S'expliquen d'on els ve la crida. S'avancen a com serà aquesta germaneta: com una índia. Què vol dir aquesta expressió???. Podem parlar de les diferents tipologies de la gent, les diferències físiques que podem experimentar: Persones índies, xineses, africanes, dels països àrabs..... i també culturals que es manifesten d'altres maneres (manera de vestir-se, religió que se segueix o llengua que es parla). Valorem aquestes diferències com a fet positiu i enriquidor.
17	Què fa la dona gran amb la criatura? És la conducta adequada? És una gran responsabilitat, un bebè!! Pot imaginar-se que la noia li ha deixat la nena a ella???
18	Quina hora deu ser quan arriben? Podem calcular quan dura el viatge i què vol dir que el cel clareja. Aterrar i enlairar-se. Vocabulari dels viatges. En tenim altres de paraules relacionades?
19	Com se sent la dona gran que té la nena? què decideix la dona quan constata el fet que la mare no torna? Què és una casa d'acollida? En tenim aquí a Catalunya?
20	Nenes i nens als llitets. Deixem que els nois i noies ens facin les observacions que vulguin. Una mena de llum assenyala la nostra

	protagonista de l'altre cantó de l'Atlàntic. Què ens vol dir això? D'alguna manera és com deixar que les circumstàncies manin i no voler intervenir del tot... és com si la natura anés preparant la tria que ells hauran de fer...
21	Arriben definitivament i es els nens fan la gran pregunta. Què vol dir adopció? Estem d'acord amb la resposta dels pares?. Fixem-nos que un dels nens porta una estrella dibuixada al jersei i que està també com encerclada..
22	Què tenen en comú tots els nens i nenes dels lletets? Descripció de l'espai, com se l'imaginen? Per què són feliços els nens i nenes de les fotos? A les fotos hi ha les famílies adoptives...
23	La selecció. Deu ser dur triar una nena i deixar els altres infants? Com ho fan? La mare diu que es deixa portar pel seu cor. I els nens?
24	Com funcionen les adopcions? Deduir del text els aspectes més importants (adaptació, estada al país d'una bona temporada..) Importància del nom per identificar una persona i fer-lo sentir de la família. Cada noi o noia sap d'on ve els seu nom? En text cada u dóna un nom i un motiu. Al final en trien un i la nena agafa ja una personalitat pròpia.
25	Rebuda de la família. Hem vist alguna notícia a la TV sobre rebudes de gent a l'aeroport? Ens han vingut a rebre mai a nosaltres? Que en saben i com pensen que se senten els que hi intervenen.
26	S'ha de mirar de poder escanejar totes dues pàgines juntes. És la pàgina més emotiva de l'obra. Els lectors i lectores l'ha de poder copsar el significat dels sentiments que comporta el que diu el text i emocionar-se amb les dues mares que es donen gràcies l'una a l'altra. No deixem que la lectura sigui freda i poc aprofundida. Seria una llàstima. No preguntarem als nois i noies si els ha agradat la lectura, no seria la pregunta adequada; n'hi haurà prou que sàpiguen reflexionar sobre què han après de sentiments, d'afectes, de responsabilitats.